

QUÈ CAL SABER?

LES FORMES PREFIXADES **ACIDO-** I **AZIDO-**

Cal no confondre les formes prefixades **acido-** i **azido-**. Totes dues s'empren en l'àmbit de la química, però tenen usos i orígens diferents, que presentem a continuació.

D'una banda, **acido-** (i les variants **acidi-** i **acid-**) és la forma prefixada de **àcid**, que ve del llatí *acidus* ('agre').¹ El diccionari normatiu (DIEC)² recull alguns exemples de termes que fan servir aquesta forma prefixada, com ara els adjectius **acidòfil -a** («que necessita un substrat àcid per a desenvolupar-se») i **acidogen -ògena** («capaç de transformar-se en un àcid; que provoca la formació d'un àcid») i el substantiu **acidoresistència** («qualitat dels bacteris que, després d'ésser tenyits amb colorants bàsics, conserven el color quan són tractats amb solucions alcohòliques diluïdes d'àcids forts»). Cal tenir present també el cas de l'adjectiu **acidobàsic -a**, que s'escriu tot junt i vol dir el mateix que **àcid-base**. De fet, el terme sense guionet és el preferent.

D'altra banda, **azido-** és la forma prefixada de **azida**, i un grup terminal en la nomenclatura química. L'**azida** és la sal de l'**àcid hidrazoic**, també anomenat **àcid azothídric**. La *z* present en tots aquests termes —i en altres com **azole** o **tiazole** (recordeu que no es diu **azol* ni **tiazol*)— procedeix del mot **azot** (avui ja obsolet), que ve del grec *ázotos* ('sense vida'), que és el nom que Antoine Laurent Lavoisier va posar al **nitrogen**.³ Les formes **aza-** o **az-** s'empren en la nomenclatura de la química orgànica per a indicar la presència de **nitrogen**. En trobem exemples al terme **radical azido**, que consisteix en tres àtoms de **nitrogen** units per enllaços múltiples, i també en noms de fàrmacs, com **azidocil·lina**, una penicil·lina que conté un grup **azido**, i **azidotimidina**, un antivíric.

1. El mot *acidus* està relacionat amb *acetus* ('vinagre'), que dona nom a l'**àcid acètic**. Per a més informació sobre aquests mots, vegeu el núm. 215 de QUÈ CAL SABER?

2. INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, *Diccionari de la llengua catalana* (en línia), 2a ed., Barcelona, IEC, 2007 (actual. 2020).

3. Per a més informació sobre el mot **azot**, vegeu els núm. 217 i 236 de QUÈ CAL SABER?